

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 18. junija 1873.

Obseg: Vabilo k pristopu v društvo za umno čelarstvo. — Gospodarska skušnja. — Postava veljavna za Kranjsko, kako naj se vravna napravlanje, zdrževanje in obiskovanje javnih ljudskih šol. (Konec.) — Palacky in Makušev o Avstriji. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Vabilo

k pristopu v društvo za umno čelarstvo.

Ker vseh čelarjev ne poznamo še po Kranjskem ne, tem manj pa še po drugem Slovenskem, zato smo poslali pravila tega novega društva in vabilo k pristopu le gosp. župnikom in učiteljem po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Goriškem, ter lepo prosimo, naj blagovolijo novo društvo čelarjem okolice svoje naznaniti in priporočiti.

Naj v „Novicah“ navedemo le nekoliko iz pravil čelarskega društva, da jih zvedó vsi slovenski čelariji in tudi taki, ki pravil ne bodo v roke dobili.

Sedež društvu je v Ljubljani, tedaj tudi občni zbori njegovi. — Napravila se bo stalna razstava vsega čelarskega orodja, da ga vsak more ogledati, kedar mu je drago in priložno. — Vodstvo je izročeno predsedniku in dvema podpredsednikoma; saj eden teh mora v Ljubljani stanovati. — Namen društvu je pospeševati čelarstvo sploh, posebno pa delovanje s premakljivimi satovniki po Dzierdzonovem navodu.

Na ogled bo postavljen trojni panj od priprostega, ki ga zna vsak čelar sam narediti, do najpopolnjšega; vendar vsi trije z enako razmero, da se tako satovniki dajo porabiti za vse tri panjove. Vsak ud si potem izvoli, ktere ga hoče, ter ga dobí od društva le za polovično ceno. — Navadna letna plača je 1 gold. 50 kr.; učitelji in zeló nepremožni kmetovalci plačujejo le polovico. Za vpis (diplomo) se posebej plačuje po 50 krajcarjev. — Udje imajo pravico do vsega, kar namen društva pospešuje. Društveni list, ki izhaja vsak mesec, dobivajo vsi udje zastonj brez stroškov. Ker bo list slovenski in nemški izhajal, naj pri vpisu vsakdo pové, v katerem jeziku želi list prejemati. — Prvi list pride na svitlo 1. julija za dva meseca skup; enako tudi vse druge mesece, tako, da bodo udje letos ravno toliko pôl društvenega lista prejeli, ko druga leta. — Občni zbori bodo v Ljubljani; manjši, shodni zbori pa tudi drugod, kjer bo več udov in večja potreba. — Prvi občni zbor bo letos tje konec julija meseca, v katerem se bodo volili tudi predsednik s podpredsednikoma. Do tistega časa oskrbuje osnovalni odbor vsa opravila društva in sicer: baron Rothschild v Hudem (Post Pösendorf), dr. J. Razlag, odvetnik v Ljubljani, in J. Jerič, župnik na Dobovcu (pošta Trifail, Südbahn). Enemu teh naj se blagovoli poslati oglas za pristop, letna plača, sporočilo za list, ali kakoršna koli želja.

Slovinci! osnovalni odbor se nadja, da vam je s tem društvom vstregel; vsaj ga menda ni ljudstva, katero bi se že od starodavnih časov s čelarstvom tako marljivo pečalo, kakor narod slovenski. Zato pomagajte mlademu društvu na noge z obilnim pristopom, z denarno pomočjo, zanimivimi spisi itd., vsaki po svoji zmožnosti. Saj gré za blagor čelarjev in po njih za prid domovine; letna plača pa je tako nizka, da čez stroške za list bo malo ostajalo; le množina udov more pomagati. — Nikomur ne bomo na poti, tudi se strogo držali le čelarstva, da ude svoje seznanimo z umnim čelarstvom in novimi skušnjami, ter jim tako veselje in dohodke pomnožimo.

Ker se je nam čas že tako zapoznil, ne sicer po naši nemarnosti, ampak zarad drugih okoliščin, ktere se pri taki priliki rade mnogokrat vrinejo, prosimo čelarije z vpisom in pristopom pohiteti, da moremo v pravem času vse potrebno oskrbeti za društveni list in za prvi občni zbor. Osnovalni odbor.

Dostavek vredništva. Radostni tudi mi pozdravljamo osnovo samostojnega čelarskega društva. Družbe kmetijske sicer tudi skrb imajo za napredek čeloreje; al tako na drobno, kakor to storiti more posebno društvo, ne morejo se vkvarjati s čelorejo, ki spada, vsaj na Kranjskem, v tisti razdelek kmetijstva, ki ga naš narod s posebno ljubeznijo obsega. Ni tedaj dvombe, da se vpiše mu mnogo udov čelarjev, pa tudi taci rodoljubov, katerim je sploh mar za materijalni blagor naroda našega. Možje, ki so se na čelo postavili društvu, so skušeni izvedenci v čelarstvu in so svojo čast zastavili v to, da novo društvo ne bode mrtvo rojeno dete. Živo ga tedaj priporočamo čelarjem in rodoljubom po Slovenskem.

Gospodarske skušnje.

* Poljske miši pokončati — svetuje, kakor „Obzor“ pravi, izkušen gospodar sledeče prav gotovo sredstvo, s katerim je letošnje leto rešil prav veliko pšeničnega polja. Izkopal je kraj cele njive nekoliko vstričnih (paralelnih) jam 10 palcev širokih in 12 palcev globokih s strmimi stenami. Miši stikaje po polji padejo v te žlebove in kar se ne morejo lahko popeti na strme stene, letajo po žlebu gori in doli. Od 10 do 10 sežnjev vkopljejo se veliki lonci in miši popadajo vanje. Tukaj se v borbi same med seboj pokoljejo, in zjutraj jih ven vzameš in proč vržeš; če pa je ktera živa, jo ubiješ. — Na tej poti je v 4 dnevih pokončal 6000 miš in rešil veliko oralov polja svojega. To sredstvo je izkušeno in gotovo najcenejše.